

'We zullen er nog versteld van staan hoe mooi onze stad wordt'

31 MEI 2008 OM 00:00 UUR | Mathias Danneels

INTERVIEW Alon Amar, de dromer van het nieuwe Antwerpen 'We moeten niet bescheiden wegkruipen of onze eigen talenten en troeven minimaliseren. De Antwerpenaar moet Antwerpen op de kaart durven zetten.' Alon Amar, Sinjoor met wortels in Israël, bouwt zes torens op het Eilandje. 'Het is met legoblokjes begonnen.'

Alon Amar, projectontwikkelaar maar ook filosoof. Koen Fasseur © koen fasseur

van onze redacteur

Een atypische projectontwikkelaar, dat is het minste wat je van Alon Amar kunt zeggen. Hij werd geboren in Israël, maar kwam kort na zijn eerste verjaardag in Antwerpen wonen, stad waar hij nog altijd verliefd op is.

Alon Amar raat ook op een andere manier dan we van projectontwikkelaars gewend zijn. Hij heeft het niet voortdurend over geld. Hij filosofeert over verder bouwen aan het Antwerpen van morgen als over het bouwen aan een droom. Een droom die niet alleen het Torenproject op het Eilandje verbeeldt, maar die ook gaat over de mensen, de ouders, de kinderen, de oude en nieuwe Antwerpenaren in de stad aan de stroom.

Om rustig te kunnen praten zijn we in café *'t Licht der Dokken* gaan zitten, aan de overkant van het Westkaai-project met zijn zes torens waarvan er één jaar na

de voorstelling van de plannen al twee overeind staan. Ik vraag Alon Amar of een café zoals dit niet wordt bedreigd door de komst van hippe singles en tweeverdieners die tegen 2015 de torens van de Westkaai zullen bewonen. Want appartementen van 70vierkante meter aan 170.000euro of een penthouse van 2.300.000euro, da's geen spek voor de bek van de modale Sinjoor. 'De ontwikkeling van het Eilandje zal ongetwijfeld voor de komst van trendy horeca zorgen. Maar dit café zal niet verdwijnen. Want dit is, hoewel een oud en bruin café, ook een designcafé. De toog, de tafeltjes, de lambriseringen, alle oorspronkelijke details zijn bewaard gebleven. Dit is een authentieke plek voor authentieke Antwerpenaren. Dit soort plekken zal altijd blijven bestaan, geloof me. En da's maar goed ook.'

U zit in zaken maar u praat over bouwen zoals een dichter over een gedicht. Vertel ons iets over het bloed dat door uw aderen stroomt.

'Mijn vader was in een vorig leven maquettebouwer voor het scheepvaartmuseum van Haifa. Ik heb mijn vader altijd in de weer gezien met schilderen, beeldhouwen, met iets moois maken waar je fier op kunt zijn. Het heeft nog enige tijd geduurd vooraleer ik wist wat ik met mijn leven zou gaan doen, maar architect worden, dat is een droom die altijd is blijven sluimeren en opflakkeren. Ik ben handelsingenieur gaan studeren en ben in de marketing terechtgekomen. Maar de droom van het bouwen ben ik blijven koesteren. Niet om een spoor na te laten. Maar om de kick en het plezier aan iets groters bij te kunnen dragen. Het is met legoblokjes begonnen en eigenlijk nooit meer overgegaan. Ik ben begonnen in de sector renovatie. Bescheiden begonnen, snel groeiend. Op stap in de stad viel mijn oog op een verwaarloosd gat in het historische lappendeken van de oude binnenstad. De plek tussen de Hofstraat, de Zirkstraat, een oud café, op goed 100meter van de Oude Markt. De Koraalberg. Er waren zelfs nog *vitrinekes* in de buurt. Ik ben verliefd geworden op die plek. Toen de stad die hap verkocht, bleek niemand geïnteresseerd. Ik wel. Mijn gevoel, mijn passie voor architectuur leerde me dat daar iets heel moois kon komen. Ik ben in zee gegaan met Bob Van Reeth, een man van wie ik enorm veel heb geleerd. Hij heeft me opgevoed, dat is een beter woord. Bob had

veel contacten met Europese toparchitecten. Ik ben bij die grote jongens zelf gaan aanbellen en ik heb gezegd: ik wil met u mooie dingen neerzetten in Antwerpen, in Brussel, in Frankrijk. Kollhoff, Diener, Chipperfield, dat zijn partners geworden, meedenkers. Ik ben niet het type dat zit te wachten tot die jongens bij mij aankloppen. En zij waren blij verrast een projectontwikkelaar te ontmoeten die het over iets anders wilde hebben dan geld, materiaalkeuze, opbrengst en timing.'

Kan uw filosofie in een

notendop?

'Als ondernemer, als projectontwikkelaar moet je niet alleen nemen, je moet ook geven. De open, publieke ruimte van 1.000 vierkante meter tussen de woonunits Koraalberg, heb ik door tuinarchitect Wiertz onder handen laten nemen en aan de stad, aan de Antwerpenaar teruggegeven. Op eigen initiatief, op mijn kosten. Projectontwikkelaars dragen een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid. Wij bepalen in hoge mate hoe de stad, hoe het Antwerpen van morgen door iedereen die er woont, leeft en werkt of de stad als toerist of gast bezoekt, zal worden ervaren.'

We hebben nog een lange weg te gaan, als u nog maar ziet wat er de voorbije vijftig jaar achteloos is neergepoot, ook in Antwerpen.

'Nu Antwerpen een inhaalbeweging heeft ingezet, kunnen we daar niet blijven op focussen. Parijs en Londen zijn in de negentiende eeuw ook door projectontwikkelaars aangepakt. Die vonden winst en schoonheid geen tegengestelde begrippen. Wel is er - ook in Antwerpen - in de jaren zestig en zeventig een loopje genomen met de notie schoonheid. Wat er was, moest plaatsmaken voor banaliteit. Het is mijn overtuiging dat een banale urbane omgeving het respect voor de openbare ruimte, voor het beleven van een stad, ondermijnt. Wanneer Antwerpen blijft werken aan een kwaliteitsvolle publieke ruimte, zal de stad ook properder zijn. Omdat de Antwerpenaar zal voelen: hier

is het prettig toeven, we moeten er geen knoeiboel of vuilnisbelt van maken.'

De Vlaming heeft een gestoorde relatie met de stad. De stad is vies en onveilig. Ook veel Antwerpenaren blijven dromen van huisje, tuintje, boompje in de groene rand, in Schilde, Brasschaat of Stabroek.

'De Vlaming zal van de stad moeten leren houden. Want we kunnen het weinige groen dat we hebben, niet blijven in stukjes ter grootte van één huisje, tuintje, boompje verknippen. Dan houden we helemaal geen natuur meer over. Wie New York uitrijdt, is binnen het halfuur in een weidse, woeste omgeving. In Vlaanderen, met zijn ondoordachte beleid van de voorbije decennia, met zijn ruimtelijke anarchie, is dat onmogelijk geworden. Dus moeten we de stad bewoonbaar maken en de open ruimte opwaarderen. Dat heeft natuurlijk niet alleen met geld en stenen te maken maar ook met opvoeding en cultuur. Met politieke keuzes ook. De stad heeft met het aantreden van burgemeester Janssens voor een trendbreuk gezorgd. De Antwerpenaar is ook opgehouden met klagen en gelooft opnieuw in de stad, houdt opnieuw van zijn stad. En wil hier ook graag blijven of keert terug.'

Dreigen we niet in een soort van 'apartheidsregime' terecht te komen?

'Dat zou de grootste fout zijn die we kunnen maken. De essentie van het leven in de stad is het samenleven in de stad. Op een bank in het park zitten en praten met elkaar. De stad staat voor dialoog, prikkel en confrontatie. Confrontatie met de schoonheid en de swing van de stad, met de lelijkheid en scherpe kantjes van de stad. Maar we moeten de grootstedelijke problematiek van Antwerpen ook niet overdrijven. Wie Antwerpen bezoekt, verbaast zich over de unieke Antwerpse combinatie, de combinatie van een wereldhaven en een grote stad met de gezelligheid van een fijne buurt. Het is niet toevallig dat Antwerpen wereldwijd bekend is om zijn mode. Het is niet toevallig dat de internationale kunstmarkt gefascineerd is door Tuymans, Borremans en Panamarenko. De

Antwerpenaar heeft een sterke band met zijn rijke verleden en zijn grote kunstenaars. Wanneer we die lijn doortrekken naar de architectuur en de inrichting van de openbare ruimte, wordt Antwerpen op alle vlakken een succesverhaal. We zullen er nog versteld van staan, hoe mooi Antwerpen wordt.'

U bent een bouwer en een dromer. Heeft u nooit zin om eens met de sloophamer tekeer te gaan?

'Het zal u misschien verbazen maar mijn antwoord is: nee. In de stad moet een spanning heersen, een confrontatie, een dialoog. De Antwerp Tower is de architecturale droom van de jaren zeventig van de vorige eeuw en heeft zijn betekenis. We kunnen niet blijven kijken naar vergeelde foto's en nostalgisch mijmeren hoe rustig en schoon het allemaal was. We leven in een razend snelle tijd, zowel economisch, sociaal als cultureel. Daar moet de stad een antwoord op formuleren. Verandering roept altijd weerstand op. De Antwerpenaar die vandaag lyrisch over de Boerentoren doet - terecht - is vergeten dat zijn voorvaders daar schande van hebben gesproken. Een statement van het grote geld, vlak bij de kathedraal, pardoes in een wijk waar de scheve huisjes keurig aan elkaar kleefden!'

Er woedt in de stad een hevig debat over de komst van de Lange Wapper, het viaduct dat hier even verderop komt te staan. Tegenstanders vrezen fijn stof en lawaai. Vreest u dat ook?

'*(stilte, in zijn hoofd de woorden wikkend)* Laat het me zo stellen: ik had ook liever gehad dat heel die Oosterweelverbinding kon ondertunneld worden. Maar er is voor een viaduct gekozen en ik vrees dat die keuze niet meer ongedaan kan worden gemaakt. Bouwwerken zoals de Lange Wapper kunnen uitstraling aan een stad, aan een regio geven. De brug van Millau, de grootste brug ter wereld over de Tarn in Frankrijk, is een toeristische attractie geworden. Bij de bouw van de Lange Wapper zal erover gewaakt moeten worden dat er niet wordt beknibbeld op de kwaliteit van de architectuur

teneinde de stijging van de grondstoffen te financieren. De leefkwaliteit van Merksem en Deurne-Noord moet ook goed bewaard en bewaakt worden. Of dat stuk van Antwerpen dreigt het ontwikkelingsgebied van morgen te worden.'

Meer?

Lees de volledige krant digitaal. ([//www.standaard.be/plus/ochtend](http://www.standaard.be/plus/ochtend))